

Ewaluacja wsparcia EFS na rzecz przedsiębiorstw społecznych z pomiarem wskaźnika rezultatu długoterminowego *Liczba miejsc pracy istniejących co najmniej 30 miesięcy, utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych*

Najważniejsze wyniki

Wg danych z 2019 r., Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES) przeznaczyły ponad **140 mln zł** na utworzenie nowych miejsc pracy oraz wykazały łącznie stworzenie **5500 miejsc pracy, z czego 93%, tj. 5182 przy wykorzystaniu środków EFS**.

W badanych przedsiębiorstwach społecznych, w których dzięki dofinansowaniu EFS z 15 Regionalnych Programach Operacyjnych (z wyłączeniem woj. Śląskiego) utworzono miejsca pracy, **84,5% miejsc pracy istniało co najmniej 30 miesięcy** (I pomiar) oraz **91,5%** (II pomiar), co daje w efekcie skumulowaną wartość wskaźnika w całym okresie objętym analizą na poziomie **87,3%**

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej prowadzi listę przedsiębiorstw społecznych, czyli podmiotów, które nie dzielą zysku, ale przeznaczają go na cele społeczne. Baza tych przedsiębiorstw dostępna jest pod adresem:

www.bazaps.ekonomiaspoleczna.gov.pl.

Wg danych z bazy na dzień 25.08.2023 roku, przedsiębiorstwa społeczne prowadzone są **najczęściej w formie spółdzielni socjalnych** (33%), **fundacji** (31%), **spółek non profit** (26%) oraz **stowarzyszeń** (9%). **Najwięcej przedsiębiorstw społecznych** było zarejestrowanych w województwach podkarpackim (360) oraz śląskim (312), **najmniej** - w województwach opolskim (56) oraz świętokrzyskim (61).

Przedsiębiorstwa społeczne działają przede wszystkim w branży **edukacja i kultura** (31% podmiotów), **usługi dla firm, organizacji i administracji publicznej** (25%), a także w **gastronomii** (23%) oraz **handlu** (21%).

We wszystkich analizowanych programach operacyjnych, **wartość wskaźnika określona w procentach została znacznie przekroczona** (wartości wskaźników były obliczane w odniesieniu do zaplanowanej na ten cel alokacji w ramach programu wdrażanego w perspektywie finansowej 2014-2020).

Działania wspierające funkcjonowanie przedsiębiorstw społecznych prowadzone przez OWES okazały się **skuteczne również w obliczu wystąpienia pandemii COVID-19** (w związku z wprowadzonymi obostrzeniami i zmianą sytuacji społeczno-gospodarczej zlikwidowano tylko 2,5% utworzonych miejsc pracy oraz 2% wspartych przedsiębiorstw społecznych).

Wdrażana interwencja przyczyniła się do **wzrostu zatrudnienia w przedsiębiorstwach społecznych** poprzez tworzenie nowych miejsc pracy, które wykazują się **dużą trwałością**, a wsparte podmioty **dużą przeżywalnością** (**83% miejsc pracy utworzonych w ramach interwencji nadal istnieje**).

91% przedsiębiorstw społecznych deklaruje, że wsparcie wpłynęło na **polepszenie sytuacji ich podmiotu**. Tworzenie miejsc pracy z wykorzystaniem wsparcia z EFS odznaczają się wysoką jakością (pracownicy zatrudniani są w oparciu o umowę o pracę).

Wysoka skuteczność wsparcia **jest wynikiem kompleksowego podejścia** do zagadnienia rozwoju ekonomii społecznej i tworzenia miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych.

Wnioski i rekomendacje z badania

Skuteczność interwencji wynika z jej kompleksowego charakteru. **Rekomendowana jest kontynuacja kompleksowego wsparcia o zindywidualizowanym charakterze**.

Stosowanie klauzul społecznych w zamówieniach publicznych nie jest powszechne, dlatego **istnieje potrzeba wzmocnienia zdolności podmiotów do świadczenia usług dla sektora publicznego, zwłaszcza przy wsparciu OWES**. Przedstawiciele JST nie dostrzegają pełnej wartości społecznej tworzonej przez podmioty ekonomii społecznej wobec tych, które koncentrują się na zysku.

Rekomendowane jest wzmocnienie roli przedsiębiorstw społecznych w zakresie świadczenia usług społecznych na rzecz jednostek samorządu terytorialnego, co powinno być podsumowane i zbadane w formie ewaluacji.

Istotnym elementem wpływającym na kondycję przedsiębiorstw społecznych jest **zapewnienie ciągłości funkcjonowania OWES i dostępność wsparcia doradczego dla podmiotów z sektora ekonomii społecznej**. **Rekomendowane jest uwzględnienie w programach regionalnych puli środków na wsparcie z zakresu świadczenia usług doradczych oraz promocja usług doradczych dla sektora, poprzez działania na poziomie rządowym i samorządowym**.